

OBSAH

ETIKETA A NORMY V PÍSEMNÉM STYKU

0	ÚVODEM	18
0.1	Proč norma?	18
0.2	Platnost norem	19
0.3	Vývoj norem od roku 1949	20
0.3.1	ČSN 1409:1949	20
0.3.2	ČSN 01 6910:1954	20
0.3.3	ČSN 01 6910:1977	20
0.3.4	ČSN 01 6910:1985	21
0.3.5	ČSN 01 6910:1997	21
0.3.6	ČSN 01 6910 z let 2002 a 2007	21
0.4	Proces normalizace od roku 2007	22
0.5	Termíny a definice	23
0.6	Test	25
1	INTERPUNKČNÍ ZNAMÉNKA	26
1.1	Tečka, čárka, dvojtečka, středník, vykřičník, otazník	26
1.2	Tři tečky	26
1.3	Vykřičník, tři vykřičníky	27
1.4	Spojovník a pomlčka	28
1.4.1	Spojovník	28
1.4.2	Pomlčka	29
1.4.3	Jazykové nesmysly	30
1.5	Závorky a uvozovky	32
1.5.1	Závorky	32
1.5.2	Uvozovky	33
1.6	Lomítko	34
1.7	Odsuvník (apostrofov)	34
2	ZKRATKY	35
2.1	Zkratky často užívaných slov	35
2.2	Zkratky akademických titulů	37
2.3	Zkratky právního označení firem	39
2.3.1	Pravidla a praxe	40
2.3.2	Zkracování názvů	43
2.3.3	IČ, IČO	43
2.3.4	Povinnost zveřejňovat údaje o registraci	44

3	ZNAČKY A ZNAKY	45
3.1	Značky jednotek	45
3.2	Značky měn	46
3.3	Matematické znaky	47
3.4	Procento, promile	48
3.5	Procentní body	49
3.6	Rozměry a tolerance	49
3.7	Měřítka, poměr	50
3.8	Skóre	50
3.9	Průměr	50
3.10	Úhlové stupně, souřadnice	51
3.11	Exponenty, indexy	51
3.12	Paragraf	51
3.13	Znak & (et)	52
3.14	Znak #	52
3.15	Znak pro „narozen“ a „zemřel“	52
4	ČÍSLA A ČÍSLICE	53
4.1	Členění čísel	53
4.2	Desetinné zlomky	54
4.3	Obyčejné zlomky	54
4.4	Peněžní částky	54
4.4.1	Peněžní částky slovy	55
4.4.2	Peněžní částky v zahraničí	56
4.5	Sestavy čísel	56
4.6	Kalendářní data	57
4.6.1	Kalendářní data v 20. století	58
4.7	Časové údaje	58
4.7.1	Časové údaje v 20. století	59
4.8	Telefonní a faxová čísla	59
4.9	Spojení čísel se slovy nebo s písmeny	60
4.10	Římské číslice	61
5	ZVÝRAŽŇOVÁNÍ TEXTU	62
5.1	Změna řezu písma, podtržení	62
5.2	Umístění na samostatný řádek	63
5.3	Změna velikosti nebo druhu písma	63
5.4	Psaní velkými písmeny, vložení do uvozovek	64
5.5	Změna barvy	65
5.6	Proložení znaků	65

6	ČLENĚNÍ TEXTŮ A OZNAČOVÁNÍ JEJICH ČÁSTÍ	65
6.1	Odstavce	65
6.2	Výčty	67
6.3	Označování částí textu	68
6.3.1	Číselné označování oddílů a pododdílů	68
6.3.2	Číselné označování výčtů	68
6.3.3	Abecedně-číselné označování částí textu	69
6.3.4	Abecedně řazené seznamy	70
6.4	Úprava nadpisů	70
6.4.1	Dílčí nadpisy	71
7	TEXTOVÝ SLOUPEC	71
7.1	Papír a formáty papíru	71
7.2	Druhy a velikosti písma	72
7.3	Mezery – shrnutí pravidel	73
7.4	Pevná spojení	73
7.5	Dělení slov	73
7.6	Poznámky pod čarou	74
7.7	Číslování stránek	74
7.8	Několikastránkové dopisy	76
8	POŠTOVNÍ ADRESY	76
8.1	Umístění poštovních adres na obálcích	76
8.2	Umístění poštovních adres v dopisech	77
8.2.1	Poštovní adresa odesílatele	77
8.2.2	Poštovní adresa příjemce	77
8.3	Obsah poštovních adres	78
8.3.1	Poštovní adresa odesílatele	78
8.3.2	Poštovní adresa adresáta (příjemce)	78
8.4	Úprava poštovních adres	80
8.4.1	Poštovní adresa odesílatele	80
8.4.2	Poštovní adresa adresáta	80
8.5	Poštovní adresy zásilek do zahraničí	81
9	ÚPRAVA OBCHODNÍCH A ÚŘEDNÍCH DOPISŮ	83
9.1	Hlavička písemnosti	83
9.2	Poštovní adresa adresáta	83
9.3	Sloupcové odvolací údaje	83
9.3.1	Dopisní papíry bez předtisku odvolacích údajů	84
9.4	Věc – heslovité vyjádření obsahu dopisu	84
9.5	Oslovení	85
9.5.1	Oslovování mužů	86
9.5.2	Oslovování žen	86

9.6	Text dopisu	88
9.7	Pozdrav	88
9.8	Razítko	89
9.9	Podpis	90
9.9.1	Podepisování písemností určených ke zveřejnění na internetu	91
9.9.2	Zveřejňování smluv na internetu	92
9.9.3	Podepisování veřejně dostupných a hromadných písemností	93
9.9.4	Podepisování v zastoupení	93
9.10	Parafování	94
9.11	Přílohy	94
9.12	Rozdělovník	95
9.13	Doplňující údaje	95
9.14	Dopisy s předtiskem odvolacích údajů... ..	96
10	OSOBNÍ DOPIS VEDOUcíHO PRACOVNíKA	96
11	ÚPRAVA DOPISŮ DO ZAHRANIČÍ	98
12	DOPISY FYZICKÝCH OSOB	98
13	SOUKROMÉ DOPISY	99
14	E-MAIL	99
15	DATOVÉ SCHRÁNKY	100
16	FORMALIZOVANÁ ÚPRAVA PÍSEMNOStÍ (UKÁZKY DOPISŮ)	101
16.1	Příloha P1 – Obchodní/úřední dopis	101
16.2	Příloha P2 – Obchodní/úřední dopis	102
16.3	Příloha P3 – Úřední dopis	104
16.4	Příloha P4 – Obchodní dopis I.	105
16.5	Příloha P5 – Obchodní dopis II.	107
16.6	Příloha P6 – Osobní dopis vedoucího pracovníka	108
16.7	Příloha P7 – Dopis fyzické osoby	109
16.8	Testovací soubor	110
16.9	Ukázka dopisu s grafickým prvkem ovlivňujícím text	111
16.10	Ukázka formátování neformálního soukromého dopisu	112
17	ETIKETA V PÍSEMném STYKU	113
17.1	(Ne)Formálnost	114
17.2	Mykání a tykání v písemném styku	115
17.3	Akademické tituly, vědecko-pedagogické a vojenské hodnosti	116
17.3.1	Tituly za jménem	118
17.3.2	Inženýr se představí jako Novák	118
17.3.3	MDDr. Ing. Mgr.	118

17.4	Souběh funkcí	118
17.5	Slečna	119
17.6	Prohřešky v oslovování	120
17.7	Kdy etiketa neplatí	121
	17.7.1 Preference	121
	17.7.2 Pravidla firemní kultury	122
17.8	Jak se odlišit	122
	17.8.1 Nevšední způsoby oslovení	122
	17.8.2 Chladné způsoby oslovení	122
	17.8.3 Časové údaje aneb KDY	123
	17.8.4 Určení místa aneb KDE	123
	17.8.5 Jak být COOL – jak být IN	124
	17.8.6 Hrozně – strašně	125
18	PRÁCE S TEXTY	126
18.1	Postup při zpracování nových textů	126
18.2	Postup při zpracování převzatých textů	127
18.3	Styly a formátování	129
	18.3.1 Změna stylu	130
	18.3.2 Kopírování formátu písma	130
	18.3.3 Udržení konzistentního formátování	131
18.4	Sloupcová vazba	132
18.5	Hromadná korespondence	132
18.6	Pevná spojení	136
18.7	Makra	138
18.8	Jak ve Wordu ušetřit čas	139
18.9	Nastavení formátů pro celý operační systém	139
18.10	Převod editovatelných formátů do PDF	142
18.11	Kdy Wordu nedůvěřovat	143
19	ŘEŠENÍ K CVIČENÍM	144
PRAVIDLA ČESKÉHO PRAVOPISU A STYLISTIKA V KAŽDODENNÍ PRAXI		
20	KAM PATŘÍ I/Y	150
20.1	Vyjmenovaná slova	150
20.2	Koncovky podstatných jmen	152
20.3	Koncovky přídavných jmen	153
20.4	Shoda podmětu s přísudkem	154
20.5	Shoda několikanásobného podmětu s přísudkem	156

21	VYBRANÉ KAPITOLY Z PSANÍ VELKÝCH PÍSMEN	158
21.1	Názvy světadílů a států	158
21.2	Názvy měst, městysů, obcí a městských částí	159
21.3	Město jako právnická osoba	159
21.4	Názvy krajů	160
21.5	Názvy ulic a veřejných prostranství	160
21.6	Názvy nejvyšších zastupitelských sborů a ministerstev	161
21.7	Názvy magistrátů, obecních a městských úřadů, zastupitelstev a rad	161
21.8	Názvy organizačních složek	162
21.9	Názvy organizací a institucí	162
21.9.1	Mezinárodní organizace	162
21.9.2	Názvy českých soudů	163
21.9.3	Organizace mající v názvu výraz kancelář	163
21.9.4	České vzdělávací a vědecké instituce	163
21.9.5	České zdravotnické organizace	164
21.9.6	Kulturní instituce	164
21.10	Názvy dokumentů	164
21.11	Významné dny a svátky	165
21.12	Zájmena Vy a Váš	166
22	POZOR NA PRAVOPISNÉ MALÍČKOSTI	166
22.1	Psaní zájmena já	166
22.2	Psaní -nn- a -n-	167
22.3	Psaní předložek s a z	168
22.4	Psaní předpon s- a z-	168
22.5	Příslovečné spřežky	170
22.6	Účelová a dějová přídavná jména	170
22.7	Číslovky dva/dvě a oba/obě	171
22.8	Zájmeno jenž/jež	171
22.9	Podmiňovací způsob	172
22.10	Slovesa typu musí – musejí	173
22.11	Slovesa vyvarovat se a vyhnout se	174
22.12	Občanskoprávní – občansko-správní	174
22.13	Spojení typu manželé Dvořákoví	175
23	PRAVOPIŠ SLOV PŘEJATÝCH	176
23.1	Základní podoba se z (typ prezident)	176
23.2	Dubletní psaní (typ kurz – kurs)	176
23.3	Základní podoba se s (typ resort)	176
23.4	Psaní přípony -ismus (typ mechanismus)	176

23.5	Psaní délek v příponách u slov přejatých (typ milion i milión)	177
23.6	Slova psaná pravopisem původním	177
23.7	Přídavná jména zakončená na -ální a -ární	177
23.8	Přejatá slova zakončená na -ing a -ink	178
23.9	Téma a schéma	178
23.10	Typ/tip a typovat/tipovat	178

24 KAM PATŘÍ ČÁRKA 179

24.1	Interpunkce ve větě jednoduché	179
24.1.1	Oslovení	179
24.1.2	Psaní právního označení firem	180
24.1.3	Psaní titulů	180
24.1.4	Konstrukce typu zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů	180
24.1.5	Slova s oslabenou větnou platností (typ prosím)	181
24.1.6	Několikanásobné větné členy	181
24.2	Interpunkce v souvětí	181
24.2.1	Spojky než a jako	184

25 JAK OSLOVOVAT MUŽSKÁ A ŽENSKÁ PŘÍJMENÍ 185

25.1	Mužská příjmení	185
25.2	Ženská příjmení	189
25.3	Pojmenování rodiny	190

26 NĚKOLIK SLOV ÚVODEM... 194

27 SLOH ÚŘEDNÍHO A OBCHODNÍHO DOPISU 194

28 STRUKTURA ÚŘEDNÍHO A OBCHODNÍHO DOPISU 196

29 JAK NA PSANÍ... 197

30 VHODNÝ VÝBĚR SLOV 198

30.1	Slova přejatá	198
30.2	Slova odborná	199
30.3	Zkratky	199
30.4	Zdrobněliny	200
30.5	Slova citově zabarvená	200
30.6	Slova hovorová	201
30.7	Jaká slova tedy volit...	201

31 STAVBA VĚT 201

31.1	Ustálené administrativní obraty	201
31.2	Pasivní tvary sloves	202
31.3	Mykání	202

32 NA CO SI DÁT POZOR	203
32.1 Nevhodné opakování slov	203
32.2 Zájmeno tento	204
32.3 Hromadění podstatných jmen slovesných	204
32.4 Nevhodné užívání předložek	205
32.5 Pořadí slov ve větě	206
32.6 Přetížená souvětí	206
32.7 Užívání podmiňovacího způsobu	207
33 ASERTIVITA A EMPATIE V DOPISECH	208
33.1 Šest zásad	208
33.2 Asertivní a empatické psaní prakticky	210
33.3 Slova podporující asertivitu	211
33.4 Několik slov závěrem	213
34 NEPOSTRADATELNÍ POMOČNÍCI PŘI PRÁCI S JAZYKEM	213
35 DVANÁCT RAD ZÁVĚREM...	214

JAK SPRÁVNĚ PSÁT DOPISY K NEJRŮZNĚJŠÍM PŘÍLEŽITOSTEM

36 NEBOJTE SE ZDVOŘILOSTI – SLUŠÍ KAŽDĚMU	216
37 VYBRANÉ TEMATICKÉ FORMULACE S DŮRAZEM NA SITUACE SPÍŠE KONFRONTAČNÍ A KOMUNIKAČNĚ CITLIVÉ	221
37.1 Úvodní zdvořilostní a konstatační fráze	221
37.2 Stvrzující sdělení	222
37.3 Závěrečné zdvořilostní fráze	222
37.4 Závěrečná formulace	223
37.5 Úvodní věcné shrnutí	223
37.6 Závěrečné věcné shrnutí	223
37.7 Přípravné sdělení pro příznivou zprávu	224
37.8 Zásadní sdělení při nepříznivé zprávě	224
37.9 Závěrečná věta pro příznivé sdělení	224
37.10 Závěrečná věta pro nepříznivé sdělení	224
37.11 Odkaz na informační zdroj	224
37.12 Odkaz na právní normu	225
37.13 Omluva za opožděné vyřízení	225
37.14 Sdělení o předání na jiné místo	225
37.15 Očekávané opoždění	225
37.16 Odmítnutí výtky	226
37.17 Kategorické odmítnutí výtky	226
37.18 Pochopení pro situaci pisatele	226

37.19	Vyjádření osobní sounáležitosti	227
37.20	Formulace v případech úmrtí	227
37.21	Negativní změna předešlého	227
37.22	Pozitivní změna předešlého	227

38 TEXTY DOPISŮ **228**

38.1	Novoroční blahopřání	228
38.1.1	Dopis od zaměstnavatele	228
38.1.2	Dopis od podřízené organizace	229
38.1.3	Dopis od kolegů	230
38.1.4	Soukromý dopis	231
38.1.5	Texty na novoročenky	231
38.2	Blahopřání k sňatku	232
38.2.1	Dopis od zaměstnavatele	232
38.2.2	Dopis od kolegů	234
38.2.3	Texty na tištěné gratulace	235
38.3	Blahopřání k narození dítěte	235
38.3.1	Dopis od zaměstnavatele	236
38.3.2	Dopis od kolegů	236
38.3.3	Soukromý dopis	237
38.3.4	Texty na tištěné gratulace	238
38.4	Blahopřání k dokončení studia	238
38.4.1	Dopis od zaměstnavatele	239
38.4.2	Dopis od kolegů	239
38.4.3	Soukromý dopis	240
38.5	Blahopřání k životnímu jubileu	242
38.5.1	Dopis od zaměstnavatele	242
38.5.2	Dopis od cizí společnosti	243
38.5.3	Dopis od kolegů	243
38.5.4	Soukromý dopis	244
38.6	Blahopřání k pracovnímu jubileu	245
38.6.1	Dopis od zaměstnavatele	245
38.6.2	Dopis od cizí společnosti	246
38.6.3	Dopis od nadřízené organizace	246
38.6.4	Dopis od kolegů	247
38.7	Blahopřání k získání vyznamenání či významného ocenění	248
38.7.1	Dopis od zaměstnavatele	248
38.7.2	Dopis od cizí společnosti	249
38.7.3	Dopis od nadřízené organizace	250
38.7.4	Dopis od kolegů	250
38.7.5	Soukromý dopis	251

38.8	Blahopřání ke jmenování do funkce a k povýšení v práci	252
38.8.1	Dopis od zaměstnavatele	253
38.8.2	Dopis od cizí společnosti	253
38.8.3	Dopis od nadřízené organizace	254
38.8.4	Dopis od podřízené organizace	254
38.8.5	Dopis od kolegů	255
38.8.6	Soukromý dopis	256
38.9	Blahopřání k odchodu do penze (důchodu)	256
38.9.1	Dopis od zaměstnavatele	257
38.9.2	Dopis od cizí společnosti	258
38.9.3	Dopis od nadřízené organizace	258
38.9.4	Dopis od kolegů	259
38.9.5	Soukromý dopis	260
38.10	Smuteční kondolence	262
38.10.1	Dopis od zaměstnavatele – úmrtí partnera	262
38.10.2	Dopis od zaměstnavatele – úmrtí zaměstnance	263
38.10.3	Dopis od cizí společnosti – úmrtí partnera	265
38.10.4	Dopis k úmrtí kolegy	265
38.10.5	Dopis k úmrtí staršího dítěte	267
38.10.6	Dopis k úmrtí rodičů	267
38.10.7	Soukromý dopis – úmrtí partnera	268
38.10.8	Texty pro tištěné kondolence	269
38.10.9	Reakce na kondolence	270
38.11	Přistěhování do města, přijetí do spolku	271
38.11.1	Přistěhování do sousedství	271
38.11.2	Odstěhování z města	272
38.11.3	Přijetí do spolku	272
38.11.4	Ukončení činnosti ve spolku	273
38.12	Dopisy zaměstnavatelů a zaměstnanců	273
38.12.1	Dopis zaměstnavatele k ukončení spolupráce	274
38.12.2	Dopis zaměstnavatele ke změně v pracovním zařazení nebo ke změně pracovních podmínek	276
38.12.3	Dopisy s žádostí o zaměstnání	277
38.12.4	Dopis zaměstnance ke změně v pracovním zařazení či platovém zařazení	279
38.13	Dopisy obchodní a pracovní	280
38.13.1	Potvrzení objednávky	281
38.13.2	Odkaz na výběrové řízení	283
38.13.3	Odmítnutí zakázky	283
38.13.4	Úprava ceny	283
38.13.5	Další nabídka k objednavce	285
38.13.6	Zpřesnění podmínek objednávky, další nabídka	285

38.13.7	Poptávky	286
38.13.8	Zrušení vlastní objednávky	286
38.13.9	Odkaz na jiný zdroj	287
38.13.10	Návrh smlouvy – průvodní dopis	288
38.13.11	Urgence k zaslání podepsané smlouvy	289
38.13.12	Vysvětlení zákazníkovi	289
38.13.13	Reakce na obavu zákazníka	290
38.13.14	Odmítnutí nabídky	291
38.13.15	Připomenutí nezaplacené faktury, urgencye, předžalobní výzva	291
38.13.16	Poslední výzva dlužníkovi – předžalobní	292
38.13.17	Žádost o informace	293
38.13.18	Odmítnutí fakturované částky	293
38.13.19	Omluva za opožděné dodání podkladů	295
38.13.20	Omluva za opožděnou dodávku	295
38.13.21	Omluva za opožděnou platbu	296
38.13.22	Omluva za opožděnou platbu	297
38.13.23	Reklamace	297
38.13.24	Stížnosti a reakce na ně	299

39	POUŽITÁ LITERATURA A CITOVANÉ DOKUMENTY	301
39.1	Část Etiketa a normy v písemném styku	301
39.2	Část Pravidla českého pravopisu a stylistika v každodenní praxi	302
39.3	Část Jak správně psát dopisy k nejrůznějším příležitostem	303